

JADRANSKA ZARJA.

Političen, podučiven i kratkočasen list.

Izhaja dvakrat v
meseu, vsako
1. in 3. nedeljo.

Lastnik, izdajatelj in odgovorni vrednik:
G. H. MARTELANEC.

Narocna cena
za celo leto
1 gl. 200 kr.

Skrajna doba.

Vsa znamenja, ktera opazujemo od časa, kar se je premenilo naše ministerstvo, ali prav za prav, kar je ono izmed seba pah-nolo zadnje ude, kteri so imeli še nekoliko zdravega uma v glavi, pošteno srce i rodoljubje v prsih; oznanjajo nam od dne do dne glasneje i jasneje, da je napočila skrajna doba. Naše ministerstvo je podobno vojskovodji, kteri je bil popolnoma zmagan ter se umika i skuša rešiti, kar je rešiti še mogoče; zasači še tu pa tam kterege sovražnika, kteri je med prvimi preganjalci. Nekdanji vroči njegovi privrženci odpadajo dan na dan ter vedno bolj uhajaja v sovražni tabor; oni, ki so od tega ministerstva pričakovali čuda, prevarjeni pobešajo glavo in so popolnoma otrpneli, če ne kažejo očitne nevolje. Kaka preemba v tako kratkem času! — Ljudstvo, ktero jih je na ramah nosilo iz zbornic, mrzi zdaj nanje; časniki, kteri so jih v zvezde kovali, nimajo zanje več dobre besede, narodi je tako nikoli niso imeli. Njih dela so bila zoper natoro, zato se natora nad njimi maščuje ter jim po vsej državi trobenta, da je skrajna doba. — Državni zbor, ki je bil uže iz prvega podoban razbitej ladiji v burnih valovih, brez vesla i krmila, nima nobenega upanja več, da ne utone v občnem nezadovoljstvu. Čehi mu nikoli niso zaupali svojih dragocenosti, i prav so imeli: Tirolci so ga zapustili, ker so varnejši v domačih svojih gorah, nego v črvivih lesenih stenah v Beču. I za temi poromajo še drugi iz njega, nadejamo se, da bodo prvi mej temi Poljaki i Slovenci, vsaj so gotovo uže zadosti prepričani, da tam ni dom njihov, i to je skrajna doba, ker je naroda splošna želja. Naj se nam ne ugovarja, da bi izstop Slovenecv iz državnega zbora ministerstvo primoral do skrajnih sredstev zoper slovenski narod. Ali počasna pa gotova moritev slovenskega naroda nij hušja od skrajnih sredstev? Naj pride nagel vihar; nagli viharji vladajo kratko, za njimi pa sonce toliko lepše sije. Slovenski narod ima, bogme! še toliko kreposti, da prebije tudi skrajno silno dobo, ker je prebil tisočletno sužnost.

Ministerstvo samo čuti to skrajno dobo, ker je vrglo veslo iz rok, i zdaj brez dejanja i soveta lovi samo bilke še, kakor utopljenec. Pravicam raznih narodov nij hotelo biti pravično, utopiti jih je hotelo na dno morja v imenu svobode, ktero je nosilo na jeziku, v srcu pa jo sovražilo, zato pa se je samo pogreznolo v globoko vodo, iz ktere se nikoli več ne reši. Gorjé mu, kdor na prodaj nosi narodov vekovite pravice! Trinoštvu nikoli ne rodi dobrega sadu, gotov pa mu je plačilni dan! In ta plačilni dan se je približal z velikanskimi koraci ter glasno oznanuje skrajno dobo. Če kdo še ne veruje, da je res skrajna doba, naj se ozre v javno, politično, gospodarstveno i moralno življenje, i če ima oči, videl bode, kako grozno propadamo,

kako strašno smo pali v kratkih dnevih zadnjega ministerstovanja! I mej tem smo povišali davke in imeli — mir. Slepce vidi, da tako dalje ne moremo, da je skrajna doba.

Pri vsem tem pa so se zopet začele kupičiti megle nad nami i bati se je toče, ali povodnje. Srbija ni govorila brez vzroka, ruski general Fadejev ni pisal politične knjige, da zanjo nij vedela ruska vlada, francosko-pruske nagajivosti bi utegnole biti zadruga Avstriji — i Mažari! oni težko čakajo; pri prvej priliki odvržejo krinko, da na razvalinah Avstrije vstanové lastno neodvisno državo. Če tudi na mažarsko veliko državo ne moremo verovati, verujemo pa vendar, da v prvem viharju lahko izbrisejo Avstrijo izmed evropskih držav, zato kličemo še enkrat ministerstvu i državnem zboru: Skrajna doba je: slovenskim poslancem pa zopet svetujemo: hodite domu, ker s tem nam prikrajšate našega trpljenja čas. —

Mi smo pošteno svetovali i tako storili svojo dolžnost, nismo se bali Damoklejege meca, ki je visel i visi še nad nami. naša i naše države blagost je bita nam vedno na sreci, če pride po tej skrajnej dobi še kaj huššega, lehko bomo govorili z mirnim srecem: Mi nismo krivi!

Poslanica Strossmajerju.

V Trstu bivajoči Slovani so poslali južnoslovanskemu mecenatu vladiki **Juriju Strossmajerju** sledečo zaupnico:

Preuzvišeni Gospod!

Vaš glas na vatikanskem zboru je tako mogočno odmeval v srcih vsega izobraženega človečanstva, da se zdaj Vaše ime po vsem svetu razlega, ter z občudovanjem i najglobokejšim spoštovanjem sponinja.

Ljudem kratkega vida in plitvega srca bode morebiti ta izjav nepovoljen, in se bode resnica nemara na nasprotni strani iskala. Ali kodar je ljubezen, sprava in razsvetljena krepost, ondi mora biti tudi prava učeča cerkev in resnica, ktero je sam Bog objavil.

Preuzvišeni gospod! mi se nismo do danes oglasili Vaši slavi, ker smo mislili, da bi bila predrznost nadlegovati Vašo tačas globoko zamišljeno dušo. Vendar zdaj, ko Vam razen svojega, tudi tuji narodi čestitajo na kreposti duše in srca Vašega, zdaj ne moremo opustiti tudi mi tržaški Slovani, stopiti v kolo Vaših naj bolj gorkih i naj iskrenejih občudovateljev. Drugi narodi se Vam čudijo, mi pa se z Vami dičimo in pred svetom ponašamo. kot s prvim i največim sinom ne samo naše ožje domovine južnoslovanske, ampak celega ogromnega Slovanstva.

Dopustite nam, preuzvišeni Gospod! da Vam pri tej priči poleg častitke, tudi eno v našem srcu globoko vsajeno željo izrečemo.

V onem duhu, v kterm razumevate

Vi sveto poslanstvo cerkve, bilo je in bode do veka v njej mesta izpolnjevanju vseh pravičnih želja krščanskih narodov. Naslanjaje se na to načelo, Vas prosimo, da povzdignete ob svojem času silni Svoj glas tudi za vpeljavo naše svete slovanske liturgije, ktera nije samo ena naših najiskrenejših želj, ampak tudi naše sveto i nezastarelo pravo, izvirajoče od naših apoštolov svetih bratov **Cirila in Metoda**.

Goječi nado, da bodete Vi z ostalimi

brati enakoumnimi vladikami, zmagali v svetem svojem prizadevanju, ostajemo

V Trstu 13. svečana 1870

Preuzvišenosti Vaše

najiskrenejši spoštovatelji.

Občinski stroški in dohodki v tržaškej okolici.

(Konec.)

V tem enajstletnem računu modruje mestno računstvo tako presneto lepo, da bi človek, ki ne vidi reči kakoršne so, v resnici moral misliti: okoličanje, padite na kolena i zahvaljujte se za tolike dobrote, ktere uživajte od mestnega svetovalstva, i to mestno svetovalstvo se je očitno v sejal bahalo, da na vsem svetu nij nikder še nobeno mestno svetovalstvo dalo toliko dobrot kteremu občinskemu kraju, kolikor okolici tržaško. Račun je moral po tej bahariji temu enak biti. Račun poteza v okolico samo trinajst najubožnejših vasi na pustem Krasu — vse drugo spada uže k mestu, če tudi so bližnje imovite vasi, vzlasti pa tako imenovane „contrade suburbane“, ktere mestno blagajnico najbolj polnijo, vknjižene v okolico, če tedi vlada pri vseh sklepah deželnega zbora do danes še nij dovolila, da bi se ti občinski deli k mestu pritisnoli. Ali kaj je mari magistratu za vse to? Po zadnjem popisu je imelo mesto 70.000 prebivalcev, okolica pa 32.000. Naš račun pa pravi, da ima mesto 96.000 prebivalcev, okolica pa samo 10.000! Zakaj mestno računstvo tako računi, to je očividno iz tega, kar smo uže poprej omenili.

Dva razloga sta, da mestno svetovalstvo hoče posili bližnje okolične kraje k mestu pritisniti; prvič so ti občestni kraji zlata jama mestni blagajnici i drugič — treba jih popolnoma polasčiti, ker zdaj so še slovenski.

Pogledimo dalje, koliko se 13 ubožnim vasem še poleg uže omenjenih stroškov na rame naklada: Samo za troške osrednje uprave jim računstvo računi 11.195 gl.; po tem taketa mora plačati vsaka živa duša samo za uradniške potrebe na leto 1 f. 12 kr.! To je nezasišano drago gospodarstvo. Za dobrotne naprave se tem vasem na leto računi 17.734 gl., tedaj vsacej živej duši zopet nad 1 f. 77 kr., in kaj imajo te vasi od teh dobrotnih naprav? Toliko kakor nič; za policijske namene se zopet vsakemu prebivalcu nalaga okoli 12 kr. in za vojaške namene nad 23 kr. na leto, i to poleg na-

vadnih, uže poprej omenjenih policijskih in vojaških troškov! Po tem takem mora vsak živ človek v teh trinajstih ubogih vaseh od najmlajšega otroka do najstarejšega moža ali žene na leto okoli 3 gld. in 19 kr. samo za izredne občinske potrebe plačevati, in če prištejemo k temu še redne troške, ki znašajo na leto okoli 55.400, pride zopet na osebo 5 gld. 40 kr., tedaj z vsem skupaj 8 gld. 59 kr. na vsacega živega človeka samo občinskih davkov!!! Ali je pač kde na vsem božjem svetu v pustih bornih vaseh tak občinski davek!

Juri s pušo pred porotno sodbo.

Prva tožba

16. decembra 1869.

(Govor urodnika G. H. Martelanca.)

(Konec.)

Tudi Ljubljancan Davorin Dežman, kranjski deželni poslanec, prišteval se je svoje dni k najiskrenejšim Slovincem, poznan je tudi kot slovenski pisatelj. Pred nekoliko meseci čital sem v nekem slovenskem listu, da je nosil Dežman leta 1848 sabljo, ki je je imela napis „Udri nemškutarje!“, ter se z njo neizmerno ponašal. — Tudi je Dežman podpiral prošnjo, ki se je pred leti poslala vladi zaradi zedinjenja vseh Slovincem itd., in ta isti Dežman — kdo bi neki verjel? — je zdaj naj hušim nasprotnikom Slovenije na čelu! — Ta čudni Dežman je utemelil nemški tako imenovani ustavoverni stranki poseben list, sumljivi „Laibacher Tagblatt“, kteremu, kar se tiče laži, ni najti enakega. Vse, kar le more Slovence žaliti in njim škodovati, trobi ta list po svetu, negledé na to, ako so še tako napčne laži in obrekovanja. — Dežman, ki je leta 1848 sè svojo sabljo po nemškutarjih mahal, postal je zdaj njih — general, ter ima v zavarovanje svoje osebe pri lastni hiši policijsko stražo! (Živa veselost in smeh.)

Nadalje se ni očita, da sem, omenjaje v „Zlati abcdi“ turnarje, s tem žalil nemški narod, ker je turnarsko društvo nemško društvo. Temu krivemu nazoru se jaz krepko upiram. Kako bi se mogli žaliti Nemci, kadar se govori o ljubljanskih turnarih, vsaj je večina udov po rodu Slovincem, in mislim da sem že pri Klunu in Dežmanu dovolj povdarjal prikladno ime takih nemštva pijanih Slovincem; kar se torej piše proti takim dvoživcem, to se ni-

kakor ne tiče nemštva, — omenjena „abcdi“ nemške narodnosti nije žalila.

Gospodje porotniki! iz vsega tega lahko previdite, da je treba mnogo potrpečljivosti brzdati v enasih razmerah človeške strasti, posebno pa v tem trenutku, ko se vsi narodi trudijo pridobiti svoji narodnosti tujim nasproti, spodobno pripoznanje in spoštovanje. Mnogo bolj nevarni javnemu redu in miru so torej ljudje, kakoršnih nam Slovincem žalibože ne manjka — ljudje, ki naj svetejše svetinje narodove teptajo z nogami, ki vsako rodoljubno početje v svojih organih zasramujejo i narodni napredek ovirajo, kjer se njim le prilika ponudi. V to vrsto pa spada večina ljubljanskih turnarjev. Ali se more zahtevati, da bi ljudstvo take svoje sovražnike in rokah nosilo? da bi ujim pri njih turnarskih izletih nemara pot s cvetlicami obsipavalo? Gotovo ne! Tega tudi ljubljanski turnarji niso pričakovali, ker že nekoliko dni pred svojim osodopolnim izletom so jim prihajale vesti, da na Jančjem nimajo nič kaj dobrega pričakovati. Tudi ondotni župan jih je svaril, naj v tem trenutku, ko je ljudstvo nemškutarjem tako nasprotno, ne hodijo na kmete, znalo bi se jim kaj nepričakovanega pripetiti. Vendar hrabri turnarji so šli in — našli kar so iskali. Ne odobravam na nikakov način postopanja janskih kmetov, to pa mislim da bi turnarji boljše storili, ako bi svoj izlet odgodili na boljše čase, to bi že mogli povzeti iz skušenj preteklih let.

Gospodje porotniki! Povedal sem brez ovinkov, kar sem mislil povedati v moje opravčenje; kar sem povedal je gola resnica, sodite zdaj: sem-le kriv ali ne kriv!

(Dalje prh.)

DOPISI.

V Gorici, 15 februarja. (Ogled po našem mestu in okolici.) 25. pret. meseca se je odprla goriška kmetijska šola z vso slovesnostjo, a da bi h tej slavni, ravnateljstvo naše župane povabilo, tako zelo se nij hotelo ponizati; ne vem ali so mari naša občinska zastopstva prekmetska za to deželno kmetijsko šolo, ali kali? Povabljeni so bili temveč vsi goriški (mestni) velikaši k obedu pri „treh kronah“, culo se je laški, sem ter tje nemški govoriti. Med obilimi napičnicami se nij ni ena slovenska slišala.

Poglejmo malo v notranje zadeve naše kmetijske šole. V četrtek 27. pret. se je

prišel teoretični poduk, a v petek zjutraj ob 6^{1/2} (pri 8° mraza) so že šli naši kmetijski dijaki peš do Gradiške — furlansko zemljo i gnoj kemično preiskovat. Nekteri roditelji so bili tako pametni, da niso dopustili svojih otrok na ta sprehod.

Kaj pa menite, dobili smo posebnega učitelja za slovenščino g. Ipavica. Sledeče vrstice njegove lastne roke vam ga bodo dovolj karakterizirale — brez družega komentara:

„Je prepovedano pod noben način učencom kmetijske šole kaditi v šolskih prostorih. Je tudi prepovedano kaditi kada izhajajo skupej na pratične dokaze in vsakokrat kada so v družbi z enim ali drugim učitelnom te šole. Ne izpolnost „te prepovedi bo itd.“

Sicer imamo še en bolj komičen original, kojega pa hočemo za naš — starinovec obraniti.

Čuli smo dalje, da ravnatelj kmetijske šole je stavil ovire nekemu slovenskemu učencu, ki je revež en dan pozneje pristopiti hotel. Ta gospod so pač „disciplinarno streng.“

Priporočamo toraj našim deželnim poslancem, naj oni vzamejo kmetijsko šolo v varstvo i pazijo na enakopravnost i njeni razvoj; potem še le smemo dobrega sadu od nje pričakovati. —

Politično društvo „Soča“ vrlo napreduje, k ljubju vsem vladnim jezom, ki se našej beli Soči stavijo, da ne bi naprej, ampak nazaj tekla. Obžalovati moramo le eno, namreč izstop dosedanjega predsednika doktora Tonklija, onega, ki je volilec pri njegovej volitvi toliko obečal, da hoče ko starosta mladega društva neutrudljivo delati za dobro i blagost domovine, ali izstopil je v najvažnišem trenutku, v trenutku v kojem je društvo z vlado v zadrege prišlo. — Nij ga več tedaj, i pokazal je pot še drugima dvema odbornikoma. Srčno! kje si doma? — 24. pret. m. smo imeli občni zbor. Najvažni predlog pri tem zboru je bil dr. Lavričev, zaradi preziranja 19. §. osnovnih postav, sled tega se ima pritožba naravnost na N. Veličanstvo poslati. Dalje je stavil g. Ličen predlog: naj izreče občni zbor, da se popolnoma vjema z interpelacijo dr. Tonklija in dr. Žigona o zedinjeni Sloveniji, h krati, da obžaluje, da niso tudi ostali slov. goriški poslanci interpelacije podpirali. — Važna je tudi slednja točka: naj se pripo-

Avstrijska.

Je jezik in vera
Oboje z nebes;
Kdor to nam zatera
Je slepih očes.

Čuj, Avstrije vlada!
To tebi je mar,
Ki akruniš še mlada
Narodom oltar.

Pijana od kruba
Mi nisi za lek;
Zrušiš se ko muha,
S prestola na vek.

Narode tajiti
Nevarno je zlo,
Narode moriti! —
Pogubno ti bo.

Ker nočeš odpreti
Do časa oči,
Gotovo ti umreti
Se hudo ne zdi!

Kocem.

Jelica.

Novela.
(Spisal Slavjanin.)
(Dolga.)

Bilo je lepo jesensko jutro, kakoršnih je malo celo v gorkem poletju. Rumeno solnce je vžalo na čisto jasnem obnebi ter razsvitljevalo naravo z belimi žarki. Mirna Krka se je bliščela v njegovih žarkih ter phtela iz sebe meglo, ki je vstajala iz nje, kakor isidiljaji iz globoko ranjenega arca. Na vse jutro so že bili mešanje na nogah; nekteri so šli na svoje njive pospravljat jesenske pridelke, drugi pa z veselim arcem hiteli proti bližnjim vinogradom, da oberó grozde, ki so še viseli po sibkem kolčevji i starem trsu. Drobni tički so švrgoleli vsem veselo popotnico, kakor bi se tudi oni z mislečimi ljudmi vred veselili bogate narave.

Po cesti, ktera drži od Kandije navzgor proti Grnu in od onod dalje v Gotinjo vas, korači počasi mlada deklica ter zamišljena ne čuti, da se včasih spotakne sredi ceste ob kakovi kamen, kterega marljiva krovsa starega cestarja ni na pravo mesto dela.

Kedar nam teži srce kakova žalost, radi gremo med prosto naravo, ker ona nas tolaži v otožnosti.

Iz tega namena je zapustila tudi Jelica na vse zgodaj mesto in koračila po cesti dalje, sama ne vedé kam. — Že je bila blizu poganiskega grada, ko jej zastopi kar nenadoma starikasta ciganka pot. Vpadle oči, gubanci na obrazu, temno čelo i raspleteni lasje, vse to je kazalo, da je žena na svetu uže dosti

prebila. Še pogumno deklico bi obšla groza videti pred seboj to cigansko postavo, ali Jelica jej stopi brez strahu naproti ter jo vpraša krepkim glasom: „Kaj hočeš, žena!“

„Ljuba moja golobčica, srčice gosposko“, začne ciganka govoriti, „ne ogovarjaj me tako trdo. Ti si še mlado neizkušeno dete i zato ti ne jemljem v roko, če ne veš, kako se ima starost spoštovati. Obhodila sem veliko sveta, skusila marsikaj, govorila s katerokoli gosposko golobčico, tako ko si ti, i vse so me spoštovale. Srčice, sedi k meni i jaz ti povém na karte, kaj te na svetu se čaka.“

„Jaz nimam vere v karte“, pravi mirno Jelica i hoče oditi, ali ciganka jo prime tako trdo za roke, da jej je mraz pretresel vse ude, i pravi pritečim glasom:

„Varuj se, deklica, i ne zaničuj stare Šembilje; vrjemi mi, da je v rokah stare Šembilje tvoja sreča i nesreča do konca tvojih dni.“

Jelica sicer vrazilam ni dosti verovala, vlačiti je imela mrznojo do ciganov, kteri se časi v celih tropah okoli Novega mesta vlačijo, ali tem besedam, tem zapovedujočim pogledom izpod sivih obrvi se ni mogla ustavljati, i nehoté sede k ciganki. Brž izvleče ciganka iz svojih nedrjij grđe, zamazane karte, iz kterih je lehkovernim ljudem prerokovala prihodnjo srečo i nesrečo ter jih razloži zraven sebe v travo.

„Operite se v jutranjej rosi i duh prerokovanja vas obsenči, da mi poveste, kaj je tej deklici namenjeno“, mrmra starika na polu razumljivo pred se, potem vzame karte, dvakrat jih dobro premeša in pomoli deklici naj vzdigne. Ko je bilo tudi to kon-

ročajo po društvu „Soča“ kandidati za okrajne cenilne komisije. Odbor je priporočal prav rodoljubne poštenjake, želeli bi le, da bi se ti moške tudi soglasno izvolili.

Goriška čitalnica je letos na boljših nogah, saj slišimo pri besedah kako pesem in deklamacijo i ne kakor po navadi — golo godbo i ples. —*ski.*

V Dornbergu. Svetla zarja je prvi dan novega leta našo ljubo dolino z krasno svetlobo obdala, ker naši občinski vladarji i drugi krepki možaki so sprevideli, kaj smo mi in kaj da je naš rod! Mi smo Slovani, i ker smo Slovani mi, ne udamo se nikakor ne! i zakaj bi se udali? Nas je kolikor listja i trave! Občinski vladarji in krepki možaki bralnice vredé in jo potem v čitalnico spremené. O ti mladost! priteci ti k nam vadit se v slovenščini, da te kdaj lahonska pošast v svoj jarem in verige ne spravi. J. V.—c.

Iz Goriške okolice, 10. febr. (*) Ako se ozremo po Goriškij okolici, res prav veselo zajukamo, kajti pred očmi se nam odpira živo narodno gibanje. Preteklo nedeljo t. j. 6. februarja smo se prav veselo imeli v Vrtojbi, kake ¼ ure od Gorice proti jugu. Dovršilo se je vse v lepem redu. Govori, deklamacije, petje z veselo igro „Župan“, vse je bilo prav živahno i navdušeno s slava živio-klici dovršeno. Prav radostno je pa bilo še le pri skupni večerji, ko so nas razni rodoljubi, med njimi boter goriških čitalnic g. dr. L. z podučivnimi govori i napitnicami razveseljevali. Srečna soeska, koja se more s tacimi veselnicami ponašati!

Ozrimo se dalje po drugih soeskah v našej okolici; zopet nam srce veselo poskakuje, kajti zopet vidimo kako vse giblje k novemu življenju, kako se vse ludi iz spanja; kajti že jim je zlata zóra sinila v tisočetne spalnice skozi zatvornice zatvorjene, ter jih budi i kliče na dan:

Na noge, na noge o j brate Slovenc!
Ne boj se če čaka mučenski te venci:
Naprej le, naprej le za vero i dom!
Naj nič te ne straši sovražnika grom!

Povsod se čujejo mili slovenski glasi tamo, kjer je pred nekimi leti smrdljiva laščina strašno razsajala. Posebno slave vreden je Solkan, kras goriške okolice; za njim pa čvrsto na noge stopajo: Vrtojba, St. Andraž, Miren, Renče, Prvačina

i Dornberg. — Ozrimo se malo po nekterih tu imenovanih soeskah. V Mirni se je uže nad 80 rodoljubov zbralo, da si napravijo narodno ognjišče „čitalnico“ za kojoj imajo pravila od c. k. namestništva uže potrjena. Toraj živeli mirenski rodoljubi! — V Renčah so se tudi začeli zavedati svojih pravic, ter si želé pobratiti z drugimi soeskami n. pr. k Vrtojbi, Solkanu itd.; če prav imajo nekatere ovire, namreč: Lukessaig-e, Mossettig-e koji imajo Dežmanov blagoslov in red „prokletih grabelj“, i tudi vedno nosijo v roci Dunajsko „Novo fraj prešo“ kakor ljubljanski homo grablje — grablje. Bratje Renčani! ne vstrašite se ovih dveh „možicelijnov“, ampak bratje, le na noge! vrag se mora pokončati! — Idimo v Prvačino. Tam so tudi rodoljubi koji so pripravljeni vse darovati za blagost očetnjave. Res so tudi tam nekakove ovire — a kaj to? To so same le — smeti! Zarad Pršičev Furlaniev ne bo vrag še vse razdel! Pa kaj? brez zamire za zdaj treba jih pustiti v miru, kajti prvi peva:

Za to pustno veselico
Eno mlado mam ženico!
Bodi narodnost pri kraji!
Zdaj živim u svetem raji!

Zopet drugi:

Oj ti bobnanje proketo!
Kak' strašno si ti navzeto!
Pust' me, pust' me da počivam,
Mir in pokoj sladki uživam.

Iz tržaške okolice, 18. februarja. — V Rocolju napravi v nedeljo dne 27. t. m. čitalnica veliko besedo s plesom. Ta bo prva ta predpust, pa se nadejamo, da bode tudi sijajna. Do sedaj nam skoraj ni bilo mogoče pogosteje se veseliti, ker nismo imeli primerne prostora. Ali zdaj smo si sezidali novo dvorano na prav lepem prostoru blizu mesta, da se vsak rodoljub v kočiji do praga lahko pripelje. Posebno se imamo za tako krasno stanovanje podpredsedniku gosp. Val. K e n d u, vrlemu Slovencu, zahvaljevati, kajti on se je najbolj prizadeval, da se bomo še pred pustom v novem domu shajali. — Vljudno vabimo tedaj Slovence, naj nas obilo v nedejajo počasté. Nadejamo se, da se bomo prav dobro zabavljali. Program je kaj lepo sestavljen; naši pevci, koji so že večkrat se skazali, bodo peli samo nove pesmi. Vstopnine nismo mislili pobirati, pa imeli smo prevec stroškov, tedaj bo vstopnine kaj malega za ne izrečno povabljené. Začetek

ob 4½ popoldne. Plesalo se bo dokler bo komu drago.

* Zadržno predpustno nedeljo 27. t. m. bode tudi v rojanski čitalnici veselica s tombolo in plesom, h kterej odbor vse ude uljudno vabi. Neudje, ki se želé te veselice udeležiti, plačajo 1 gl. vstopnine. Začetek ob 5. uri po poldne. Godba od Johnovega polka.

DROBTINE.

(Volitev mestnega svetovetstva v drugem okoličnem volitvenem razredu) je bila postavljena na 30. januarja; volilci so prišli voliti, ali — volitvene komisije nij bilo! Zato se je volitev zopet za negotov čas odložila. Mestni magistrat je vedel, da ne bode izvoljen mož njegovega zaupanja, zato pa se ni smelo voliti. Zdad se po okolici muzajo magistratni ljudje, da bi volilce pregovorili i na svojo stran spravili. — Tržaški magistrat je res tič, ker vlada Möring.

* (Mesto Rovinj je dobilo vlastno i zelo obširno občinsko postavo), izdelano na podlogi postave od 5. marca 1862. Avtonomije je v njej malo, pa tudi za mestne svetovalce so trde določbe, n. pr.: kdor dvakrat v letu brez temeljitega opravičenja srenjo (sejo) zamudi, izgubi svoj mandat in plača 100 gl. globe.

* (V imenu rojanske čitalnice) izročili so v nedeljo 13. t. m. gg. Požar, čitalnični predsednik, Piščane in Fruga odbornika, našemu glasovitemu pesniku Ivanu Veselu, krasno izdelano diplomu, ki se glasi takole:

„Blagorodni velenenci gospod Ivan Vesel Koseski! Obhajate 2. t. meseca rojstni dan prvega slovenskega pesnika Valentina Vodnika, imenovala Vas je rojanska kmečka čitalnica v spoznanju Vasih nepopisljivih zaslug na polju slovenskega pesništva in književnosti sploh, za svojega častnega uda. — To Vam čitalnični odbor naznanja z gorkimi čutili najvišega spoštovanja.

V Rojano 13. svečana 1870. Odbor.“

Pri tej pričij nagovoril je g. Požar novega častnega uda blizo tako:

„Visokočeni gospod! Tukaj Vam predajemo pismo, v kterim Vam rojanska čitalnica naznanja, da Vas je na Vodnikov rojstni dan enoglasno za svojega častnega uda izvolila. V imenu naše kmečke čitalnice Vam, blagorodni gospod, izrečemo ono radost, ktera navdaja vse naše ude, ponosne na to da sme imeti Vas, ki ste že toliko delali v korist slovenskega naroda v svojem koln. Nadejamo se, da bodete tudi Vi ta naš dokaz spoštovanja enako blagovoljno sprejeli, kakor isto mi vsi vroče želimo. Bog Vas nam ohrani še mnogo let!“

Ni nam treba dostavljati, da je ta kmečka deputacija blagodušnega našega pesnika močno razveselila; kakor smo izvedeli, pogovarjal se je gospod Koseski z vrlimi okoličani čez eno uro, pokazal jim svojo krasno, bogato knjižnico i sobo, v kteri kuje svoje pesme, ter jim pri odhodu izročil iskren pozdrav na vse ude rojanske čitalnice.

čano, vzame jih v starikaste suhe roke i začne jih prebirati. Kmalo izvleče dve, ter jih pokaže deklici.

„Ta tukaj ti kaže srečo, ona pa nesrečo. Oboji boš čutila, deklica, golobičica, oboje ti bo polnilo srečo, a za srečo boš bolj vedela i več za njo storiš, nego za prečo nesrečo.“

Starka nekoliko časa pogleduje deklico i molči; ko jej pa ta migne, naj dalje prerokuje, pokaže jej dve drugi karti rekoč:

„Ljubesen i mož. To so sladke besede, in človek bi mislil, da si izbereš moža, ki bo vreden troje ljubezni, ali temu ni tako, kajti prav tukaj ste žalost i zena. To vse vkup toraj pomenja, da ljubiš moža mladeniča vrednega troje ljubezni, ali troje srce premoči mož, ki hrepeni le po slasti življenja i žalost se vseli v tvoje srce.“

To vse so čiri čari“, pravi deklica jezno, sunc starko na stran i hoče vstati, ali ciganka jo prestrže za roko i razlaga dalje, ko bi se ne bilo nič prepetilo:

„Duhoven i zakon. Omožis se, srčice, a ne s posvetnim ženinom, nego s onim, ki stanuje nad oblaki, kajti precej tukaj je smrt i bogastvo. Obogatit se le po smrti, živajte to, kar ti je bilo v tem življenju prikračeno.“ —

To je bilo rahločutni devi še preveč, naglo vstane, segne v žep i vrže starki srebrn denar, kteri je ta blažno spravila i vpila na vso moč za odhajajočo deklico: „Ti golobica! ne zaničaj stare Šembilje i vedi, da te ona lahko osreči ali onesreči za ves čas do konca tvojih dni.“

Jelica pa se ni menila za hripavo vrtoje stare ciganke, ampak zamisljeno je koračila nazaj proti mestu. (Dalje prih.)

Kratke povesti

za stare in mlade ljudi.

Prva povest.

Kočijaž nekega zelo bogatega grajsčaka se je pogostoma dolgočasil, ko je bila prve jesenske dni grajsčinska gospoda n nekteré tedne v toplinah. Po dokončanih vsakdanjih opravkih, kuerih ravno zdaj nije bilo mnogo, hladil se je pod senco kosatega drevesa, misli so mu bile pri njegovi stari materi, ktero je sicer po svojih močeh podpiral, pa vendar nije mogel za njo tako skrbeti, kakor je to želelo njegovo dobro plemenito srce.

Kako prijetno in veselo bi bilo, ako bi se nepričakovano tako obogatil, da bi mogel imeti sam svojega kočijaža. Ah — kako bi se moja dobra mati take nenadne sreče z meno veselila! O, potem bi pa pač imela pri neni na svoje stare dni sijajno življenje. Za boga! kaj mi je početi, da se meja želja vresniči? —

Tako premisljuje, kočijaž nekega večera veselo postokči, rekoč: „Ze znam kaj! hočem poskusiti svojo srečo v loteriji, ktera je že toliko ljudi osrečila! — Pa ktere številke da stavim?“ — Po globokem premisljevanju, razvedri se mu lice, ki je bilo se v minulem trenutku žalostno proti zemlji obrneno. —

Odiše in prinese snopič slame, ter sname negledeč na snopič, z njega en del slame; prebrojivši klase, ima številko 15. Vdružil vzame spet en del iz snopiča, ter nastaje 25, tako stori se vtretič. Ved iz tega pričakoval je za gotovo dobiček, zlasti ker je gojil nado, da mu je prista ta dobra misel iz nebes.

Kar je mislil, to je tudi storil. Dasiravno je imel v tem hipu malo denarja, vendar je stavil skoraj vse, kar je imel, in srečno Boga prosil, naj se ga zaradi stare revne matere usmili.

Mnogo je upal in dvomil predno je učkal odločilnega dneva; slednjič tesko pričakovani dan napoči in številke, ki jih je stavil nas kočijaž, vse so prišle.

Pri tej neizmerni sreči mu je srce v radosti igralo, s kipečimi občutki jo naznani dobri svoji materi, ktera se je se ve da tudi z njim veselila. Ko je svoje denarje dobil, pustil je službo v grajsčini, kupil si s polovico dobička majhno posestvo, kjer je — dokler mu je živela mati, — z njo prebil srečne dni v najlepši slogi.

Zdad sicer njegovo mater že zemlja pokriva in lep grobni kamen je se zadnji dokaz sinove hvalečnosti; njegovo gospodarstvo pa, s pripomočjo vrle mu žene, od dne do dne bolj napreduje. In brhki čvrsti otroci so mu tolažba za zgubo pokojne matere. — Vselej kadar vidi ali pa v roki drži slamo, se srečen kočijaž hvaležno ozira v nebeske visine, ter hvali božjo previdnost.

Ako mu je bila ta sreča plačilo za gorko ljubezen in spoštovanje do svoje matere, to prepuščamo drugim v razsodbo. Galop.

*** (Gosp. J. G. Vrdelaki)** je razposlal te dni vabilo na naročbo knjige, ki jo misli pisati o zgodovini Trsta in njegove okolice, kakor tudi še o drugih slavjanskih zadevah — namesto časnika „Pod Lipo“, potem ko ga je več tukajšnjih Slovencev silno za to prosilo. Izhajala bo knjiga drugo saboto vsacega meseca v snopičih, katerih bo nazadnje vsih najmanj dvajset. Vsak snopič bo obsegal 16 strani. Naročnina bo majhna: za celo leto samo 80, tedaj za pol leta 40, in za tri mesece 20 soldov! Sicer v Trstu in njegovi okolici se bo plačevalo tudi le 6 soldov za vsak snopič, kader se bo razdeleval. Snopiči se ne bodo nikjer prodajali, ampak se bodo izročevali tistim, ki si prej naročijo vso knjigo, to je, vse snopiče do zadnjega, in to pri zgorej imenovanem gospodu (Via Farnedo, casa Svetina šte. 28), ali pri g. Uličaju nasproti pošte (kjer se prodaja naš časnik „Jadr. Zarja“), pa vendar tudi še drugod, kakor je bila navada zastran opuščnega časnika „Pod Lipo“. Prepričani, da bo ta knjiga jako važna, jo radi in brez pomislika priporočamo vsem Slavjanom, zlasti tudi zato, da se na vsjo moč podpira in pospešuje napredek našega naroda. Izdati se začne knjiga morda meseca aprila t. l.

Cenik različne robe v Trstu.

Franko kolodvor Trst.

Žaganice krunjske:			
od 10 do 14,	1200"	po f. 56	do f. 60
" 8 " 9	850	" " 36	" " 40
skurete	1200	" " 26	" " 30
remlji 2/3 nemški		" " 40	" " 44
Žaganice štajerske:			
od 10 do 14,	1200	po f. 60	do f. 70
" 8 " 9	850	" " 40	" " 50
skurete	1200	" " 40	" " 45
remlji francoski 2/3		" " 46	" " 50
Žaganice koroške:			
od 10 do 14	1200	po f. 90	do f. 100
" 8 " 9	850	" " 60	" " 70
skurette	1200	" " 60	" " 66
zemlji 2/3 benč.		" " 70	" " —
Moka	I Kaiser	po 10 f.	— kr. cent
	II fein	" 9	" 50 "
	III mezzo	" 9	" — "
	Auszug	" 7	" 50 "
	"	" 7	" — "
	"	" 2	" 90 "
	Fežol rudeči	" 4	" 50 "
	" zeleni	" 4	" 50 "
	" rumeni	" 4	" 60 "
	" kanaria	" 6	" 50 "
	" kokos	" 6	" — "
	Slive	" 7	" 50 "
	Maslo	" 50	" 50 "
	Slanina (špeh)	" 33	" — "
	Seno konjsko	" 1	" 60 "
	" kravje	" 2	" — "
	Slama boljša	" 1	" 80 "
	" slabša	" 1	" 60 "
	Krompir	" 2	" 40 "

Loterijne srečke:

V Trstu,	19. februarja:	69	41	16	54	72
V Berni,	16. februarja:	59	31	4	14	43

Trgovina z obleko

A LA VILLE DE MILAN
Corso št. 8

ima bogato izbiro vseh vrst po naj-novejši šegi krasno in dobro narejene obleke za moške in prodaja po cenovniku:

Povrhne suknje po šegi	od 12 do 30	gld.
Kratke suknje za jesen i zimo	" 10 "	25 "
Suknje za jesen in zimo	" 14 "	28 "
Paletó za zimo	" 18 "	70 "
Plašče in haveloke	" 20 "	38 "
Črne suknje za pir	" 18 "	35 "
" za gg. dubovne	" 34 "	36 "
Zimske hlače	" 7 "	15 "
" črne	" 9 "	16 "
Razne telovnike	" 8 "	10 "

Naročila vsake vrste, tudi na surke se sprejemajo, in zadovolji se vsak v najkrajšem času in po prav nizki ceni.

Gozdanovič.

LEKARNA ZANETTI

velika zaloga špecarijskih reči, kemičnih izdelkov i zdravil na debelo.

Menotti. Hlebčki za hlačila i prsa zoper kašelj. Pomorejo gutovu. Komar ne pomorejo, temu se porne desar. — Ti izvrstni hladilni hlebčki so posebno za prsne bolezni, ker sestavljene so iz raznih zelišč. Posebno dobre so za nahod in hudi otroški kašelj i sicer precej v začetku, kakor tudi pozneje, ko je postal kronični, zoper sušico, ko se je še le začela, zoper bolezni v grlu sploh i posebno take, ktere glas človeku jemljejo i kvarijo; posebno dobri so tudi za ljudi, ki imajo pretezna prsa i kteri se ne morejo več ozdravit.

Benzina ne sme je manjkati v vsakih radostih. S to se precej lahko vsak madež spravi iz obleke sušeno ali pl. tute, svila, itd., in pri tem kar nič barve ne spremeni taka obleka, naj bo še tako delikata.

Cement Incauola. Ta cement se prmo vsake reči, stekla, porcelana, ruda, clesa itd.

Velika zaloga Vod Rekarovih, Katalanovih iz Saleza, Rejpejevih, Velikih, Polhavskih, Soterskih, Soudicevih, Gleichstehskih, Del Franuških itd. itd.

Brizlje Rekarovih, ki pomagajo gutovu in vsakim boleznem. Taninove brizglje po sestavi profesorja Rikorda (najslavnjšega zdravniška skrivnih bolezni v Evropi). — Zdravilo je od danes naprej boljše za bolezni na spolovih in scarilih. — Ozdravljajo vsota ženskih kašelj, kjer imajo take bolezni osebe, brez vsacoga slabega nasledka. Stvor pa je tudi narava tega zdravila, ki je sestavljeno iz sanah zelišč, porok, da je brezškodno.

Za gluhost. Nova iznajda Abostene trombe za glubo od Abostana. — Te trombe presegajo vse to, kar se je do zdaj izmislilo o tej stvari. Tromba, ki se done v uho brez bolečine, ima samo en centimeter obsejka, vendar ta majhna tromba napravi, da človek sliši prav dobro. Osobe se sploh potem lahko pogovarjajo i sumente po vsedih jim izgine popolnoma. Sploh ta iznajda zatre vse mogoče nesreče, ktere ta strašna bolezen vrokuje. Dobiva se samo v Trstu pri Zanetti.

Glavne zaloge: V Mantovi, Mateicich. — V Gorici, Pontoni. — Na Reči. Catti in Prodam. — V Veroni, Castrini. — V Pulji, Wassermann. — V Rovinji, Angelini. — V Koprju, Elia. — V Karfu, bratje Collas.

Olje iz jeter rib polenovk, sestavljeno z jodom i želatinski deli. To olje prav lahko jemajo odrasli i tudi najbolj nevrčni otroci. V kratkem se človek popravi in oziro tudi najbolj slabe nature. Otrokom odvrača i ozdravlja kašlje i bronhite in posebno dobro je tudi za osebe bolezn. Služi posebno se takrat, kader navadno olje iz jeter polenovk nič več ne more koristiti.

Kuglice zoper zlato žilo i za čutilo, slavnega profesorja Giacomina v Padovi, sko 30 let potrjene. 83.000 ozdravljenih ljudi je zadostna prič, kako dobro je to zdravilo, ktero se je 30 let rabilo za zlato žilo, zaprtje, hipohondrijo, srčno utrujanje, pokvarjeni želodec itd.

Izleček zoper mrzlico dr. Mora, 4. stopnja, i za bolezn, ki izvirajo iz teja. Gotov pomoček. — To zdravilo, edino svoje vrste, pomaga vsacemu, ker naravnost zatara korenine bolezni. Na tisoče ljudi, ki so se več mesecev zastoj ozdravljali tako, kakor zlateva zdravniška vednost, prič, da jim je samo to zdravilo podarilo ljubo zdravje.

Balzam zeleni ameriški Metzog zoper trganje, reumatizem i vse bolečine ki izvirajo iz njega, zoper trganje po udih, putih, zateklino, tresenje, bolečine v stegnih, silah in udih.

Mollov prah od Scillita, sko, na debelo i na drobno 1 f. 20 k. školica.

Pagliano, sirup iz Florosa, na debelo in na drobno.

Sirop dr. Boudaja, hladilni prsi, sestavljen iz četeroga sadja, ozdravlja hud kašelj v ake vrste, tudi otroški, vnetje grla, prs, želodeca i vse take bolezni, ki izvirajo iz prehlajenja i so vnetljive. — Posebno dober je tudi za glas, i zato se priporoča vsim pevcom i pridigarjem.

Vino zoper zaprtje i revse od dr. Audurana iz Pariza. — Gotov pomoček.

Učitelj,

še mlad i neoženjen, s prav dobrimi spričali, želi boljše službe na Slovenskem, kjer je orglati in majbni pevski zbor voditi treba, ali mogoče se le ustanoviti.

Več o tem se zve po vredništvu „Jadr. Zarje“ v Trstu.

Osnanilo.

V keлектuri pri Ambroziču (za magistratom) prodajajo se vse vrste promes, pa tudi lote-rijske, privatne in državne srečke.

POZOR!

V moji trgovini blizo kolodvora nasproti kavarne „Ginnasio“ V TRSTU

dobiva se izvrstno špecerijško blago na drobno in debelo po zelo nizki ceni; in sicer:

Mandorle, rozine, cibebe, riža (laško pšeno), okusno laško olje vsake vrsti od 32 do 60 soldov funt.

Kava:	Rio	od 32 do 44	soldov funt
	St. Domingo	" 48	" — "
	Laguayra	" 48	" — "
	Portoricco	" 50	" 52 "
	Ceylon	" 56	" 60 "
	St. Jago.	" 60	" 64 "

Z zagotovilom, da točno in hitro ustrezem vsakemu naročju, priporočujem se čestitemu občinstvu.

Miha Truden.